

Số: 2499 /GDĐT

Hóc Môn, ngày 29 tháng 11 năm 2023

Về triển khai Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 và Hưởng ứng Ngày thế giới phòng, chống AIDS ngày 01/12

Kính gửi:

- Hiệu trưởng các trường Mầm non;
- Hiệu trưởng các trường Tiểu học;
- Hiệu trưởng các trường Trung học cơ sở;
- Giám đốc Trung tâm GDNN-GDTX.

Căn cứ Công văn số 6892/SGDĐT-CTTT ngày 27 tháng 12 năm 2023 của Sở Giáo dục và Đào tạo thành phố về triển khai Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 và Hưởng ứng Ngày thế giới phòng, chống AIDS ngày 01 tháng 12 trên địa bàn Thành phố.

Phòng Giáo dục và Đào tạo hướng dẫn thực hiện kế hoạch triển khai “Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 và Hưởng ứng Ngày thế giới phòng, chống AIDS ngày 01 tháng 12” như sau:

1. Chủ đề : “Cộng đồng sáng tạo - Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030” (Giải thích chủ đề tại Phụ lục 1 đính kèm).

2. Thời gian triển khai: từ tháng 11 đến tháng 12 năm 2023.

3. Khẩu hiệu tuyên truyền (Phụ lục 2 đính kèm).

4. Nội dung tuyên truyền: đẩy mạnh giáo dục truyền thông, tuyên truyền về công tác phòng chống HIV/AIDS trong cán bộ, giáo viên, nhân viên, phụ huynh và học sinh, học viên tại đơn vị, nội dung cụ thể:

- Đơn vị sử dụng công thông tin điện tử, trang mạng xã hội để truyền thông về Luật Phòng, chống HIV/AIDS, các văn bản quy phạm pháp luật và các quy định mới liên quan đến phòng, chống HIV/AIDS; trong đó có Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật phòng, chống HI/AIDS; Nghị định số 63/2021/NĐ-CP ngày 30 tháng 6 năm 2021 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành Luật sửa đổi, bổ sung một số điều Luật phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS); Chiến lược quốc gia kết thúc dịch AIDS vào năm 2030.

- Tình hình dịch HIV/AIDS ở Việt Nam và Thành phố Hồ Chí Minh: Dịch HIV tiếp tục diễn biến ngày càng phức tạp; đường lây truyền HIV đang thay đổi qua quan hệ tình dục không an toàn trong cả các nhóm nam quan hệ tình dục đồng giới, người chuyển giới, người sử dụng ma túy tổng hợp, người

bán dâm và bạo tình của các nhóm đối tượng trên; từ đó cảnh báo dịch HIV sẽ ngày càng trở nên khó kiểm soát.

- Lợi ích của tư vấn xét nghiệm sớm HIV; vận động những người có hành vi nguy cơ cao đi xét nghiệm HIV định kỳ; lợi ích của việc tiếp cận sớm các dịch vụ chăm sóc điều trị HIV/AIDS; lợi ích của điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc Methadone, lợi ích và tuân thủ của điều trị bằng thuốc bằng thuốc kháng vi rút (ARV); lợi ích và sự cần thiết, cách tham gia cũng như tuân thủ của điều trị dự phòng trước phơi nhiễm HIV (PrEP) và điều trị dự phòng sau phơi nhiễm (PEP).

- Truyền thông điệp Không phát hiện = Không lây truyền (K=K) để người nhiễm HIV tiếp cận sớm dịch vụ điều trị thuốc kháng vi rút (ARV); tuân thủ điều trị, tư vấn tuân thủ điều trị ARV, xét nghiệm tải lượng vi rút định kỳ và hiểu ý nghĩa của tải lượng vi rút dưới ngưỡng phát hiện.

- Truyền thông giảm kỳ thị phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS để tất cả hiểu rằng việc bảo mật theo hướng bình thường hóa chính là góp phần giảm kỳ thị phân biệt đối xử của cộng đồng dành cho người nhiễm HIV và bị ảnh hưởng bởi HIV/AIDS.

Phòng Giáo dục và Đào tạo đề nghị Thủ trưởng các đơn vị triển khai và thực hiện “Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023 và Hưởng ứng Ngày thế giới phòng, chống AIDS ngày 01 tháng 12”./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Phòng LĐTĐBXH;
- Lưu: VT, HSSV (Thanh).

TRƯỞNG PHÒNG

Nguyễn Văn Hiệp

Phụ lục 1

GIẢI THÍCH CHỦ ĐỀ THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS NĂM 2023

“Cộng đồng sáng tạo – Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030!”

1. Giải thích từ ngữ

Cộng đồng là những ai?

Cộng đồng cần được hiểu rộng, bao gồm các Bộ ngành, đoàn thể trung ương và địa phương, các đơn vị, doanh nghiệp tư nhân, các khu công nghiệp, các tổ chức cộng đồng, các cộng đồng đích: công nhân lao động, học sinh sinh viên, đặc biệt là các nhóm có hành vi nguy cơ lây nhiễm HIV: Nam quan hệ tình dục đồng giới, người chuyển giới nữ, người nghiện chích ma túy, mại dâm, bạn tình của các nhóm trên.

Tại sao cần phải sáng tạo trong phòng, chống HIV/AIDS?

Sau 30 năm phòng, chống HIV/AIDS, có rất nhiều sáng kiến hay, mô hình hiệu quả đã được áp dụng trong truyền thông, giáo dục thay đổi hành vi, trong tiếp cận dịch vụ từ dự phòng lây nhiễm HIV, can thiệp giảm hại đến điều trị liên quan đến HIV/AIDS. Tuy nhiên, đến giai đoạn hiện nay, có những thay đổi về các yếu tố dịch tễ HIV/AIDS, nguồn lực phòng chống HIV/AIDS, hệ thống tổ chức cơ quan chuyên trách phòng, chống HIV/AIDS tuyến tỉnh, cùng với sự hiểu biết của người dân về HIV, sự chia sẻ đồng cảm với người nhiễm HIV và các quần thể đích được nâng lên trong sự phát triển chung của toàn xã hội thì công tác phòng, chống HIV/AIDS cũng cần có những cách tiếp cận mới, sáng tạo và phù hợp.

Chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 là như thế nào?

Ngày 14 tháng 8 năm 2020, Thủ tướng Chính phủ cũng đã phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS¹ cho giai đoạn tới trong đó có mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030. Việc xây dựng Chiến lược mới là yêu cầu cấp thiết để bảo đảm cụ thể hóa đầy đủ, kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng về công tác phòng, chống HIV/AIDS và phù hợp với tình hình mới. Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân đã đặt ra mục tiêu vào năm 2030 Việt Nam về cơ bản chấm dứt dịch bệnh AIDS.

Chấm dứt dịch bệnh AIDS không có nghĩa là không còn người nhiễm HIV, không còn người tử vong do AIDS mà là khi đó AIDS không còn là vấn đề sức khỏe đáng lo ngại ở cộng đồng. Mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS là khi Việt Nam đạt được các tiêu chí sau:

¹ Chiến lược quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 theo Quyết định số 1246/QĐ-TTg ngày 14/8/2020 của Thủ tướng Chính phủ.

- Số người nhiễm HIV được phát hiện mới đạt mức dưới 1.000 trường hợp/năm (Hiện nay >10.000 trường hợp/năm).
- Tỷ lệ người nhiễm HIV tử vong liên quan đến HIV/AIDS dưới 1,0/100.000 dân (Hiện nay, ước tính 3,5 người/100.000 dân).
- Tỷ lệ lây truyền HIV từ mẹ sang con xuống dưới 2% (Hiện nay 6%).

2. Tình hình dịch HIV tại Việt Nam

Theo số liệu 8 tháng đầu năm 2023 của Bộ Y tế, Việt Nam có khoảng 249.000 người nhiễm HIV, trong đó có khoảng 230.000 người nhiễm HIV đã được phát hiện và đang còn sống². Trong những năm qua, với những nỗ lực triển khai toàn diện và hiệu quả các giải pháp phòng, chống HIV/AIDS, Việt Nam đã giảm hơn 2/3 số người nhiễm mới và số người tử vong do HIV/AIDS so với 10 năm trước đây. Tỷ lệ nhiễm HIV giảm nhanh ở nhóm nghiện chích ma túy (từ 28,6% năm 2004 xuống 12,1% năm 2021) và phụ nữ bán dâm (từ 5,9% năm 2002 xuống 2,5% năm 2022)³; Việt Nam giữ vững mục tiêu khống chế tỷ lệ người nhiễm HIV trong cộng đồng dân cư ở mức dưới 0,3% (hiện ước đạt 0,26%), giảm tác động của HIV/AIDS đối với sức khỏe và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Tuy nhiên, đại dịch HIV/AIDS vẫn còn diễn biến phức tạp, nguy cơ quay trở lại còn cao. Số liệu giám sát cho thấy dịch HIV/AIDS có xu hướng gia tăng ở một số địa phương; tỷ lệ nhiễm HIV trong nhóm nghiện chích ma túy vẫn còn ở mức trên 12,1%⁴; đặc biệt, tỷ lệ nhiễm HIV trong nhóm nam quan hệ đồng tính (MSM) có xu hướng tăng rất nhanh trong những năm gần đây (từ 3,95% năm 2011, lên 5,1% năm 2015 và 12,5% năm 2022)⁵. Số MSM chiếm khoảng 42,3% trong số người nhiễm HIV được phát hiện 8 tháng đầu năm 2023⁶, chủ yếu ở độ tuổi trẻ từ 16-29 tuổi chiếm 41,7%, đặc biệt là công nhân các khu công nghiệp và học sinh, sinh viên (cá biệt có tỉnh chiếm đến 80% tổng số trường hợp nhiễm HIV được phát hiện)⁷.

Cũng trong số liệu giám sát phát hiện hàng năm, nhiễm HIV đang được trẻ hóa nhanh và đường lây chủ yếu qua quan hệ tình dục không an toàn, đặc biệt là quan hệ tình dục đồng giới nam. Nhóm tuổi 16-29 tăng nhanh trong số phát hiện mới, từ 4,0% năm 2012, đến 12,9% năm 2019 và 25,9% năm 2023⁸. Phân tích đường lây trong nhóm tuổi này cho thấy, 88,5% lây qua đường tình dục, đối tượng là nam quan hệ tình dục đồng giới chiếm 76,9%⁹ trong số những ca mới phát hiện trong độ tuổi này.

² Báo cáo 8 tháng đầu năm 2023 về công tác phòng, chống HIV/AIDS của Cục Phòng, chống HIV/AIDS.

³ Báo cáo giám sát trọng điểm các năm: 2002, 2004, 2021, 2022.

⁴ Báo cáo giám sát trọng điểm năm 2021.

⁵ Báo cáo giám sát trọng điểm năm 2011, 2015, 2022.

⁶ Báo cáo giám sát phát hiện năm 2023.

⁷ Kết quả giám sát địa phương.

⁸ Kết quả giám sát phát hiện năm 2012, 2019, 2023.

⁹ Kết quả giám sát phát hiện năm 2023

Theo số liệu tổng điều tra dân số năm 2021, tỷ lệ hiểu biết toàn diện về dự phòng lây nhiễm HIV ở nữ 15-24 tuổi chỉ chiếm 39,8%, ở nam độ tuổi này là 48,7%. Tỷ lệ có thái độ phân biệt đối xử với HIV ở nữ 15-24 tuổi là 36,6%, ở nam độ tuổi này là 39,7%. Ngay cả với các em có trình độ cao đẳng, đại học trở lên tỷ lệ hiểu biết toàn diện về dự phòng lây nhiễm HIV cũng chỉ đạt ở 39,8% đối với nữ, và 48,7% đối với nam¹⁰. Như vậy, nhóm tuổi này có kiến thức, thái độ rất hạn chế so với mục tiêu đặt ra chung của người dân Việt Nam 15-49 tuổi là 80% ở cả hai chỉ số trên.

3. Cộng đồng sáng tạo – Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030

Đứng trước tình hình dịch HIV/AIDS như phân tích ở trên, Bộ Y tế, Cơ quan thường trực Phòng, chống AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm đã có những văn bản đề nghị Bộ Giáo dục – Đào tạo và Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam đẩy mạnh phòng, chống HIV/AIDS ở trường học và các khu công nghiệp. Ngành y tế các tỉnh/thành phố tăng cường phối hợp với các tổ chức cộng đồng, các doanh nghiệp xã hội, y tế tư nhân trong việc tiếp cận quần thể đích để cung cấp dịch vụ từ dự phòng đến điều trị và chăm sóc toàn diện.

Đối với các trường đại học, trung học chuyên nghiệp: các hoạt động truyền thông tăng cường cung cấp thông tin về HIV/AIDS, giới tính, sức khỏe sinh sản, tình dục an toàn; tác hại của ma túy; cảnh báo nguy cơ lây nhiễm HIV ở giới trẻ thông qua các sự kiện truyền thông lớn và các buổi offline với quy mô vừa và nhỏ cần được triển khai thường xuyên hơn, đặc biệt ở các tỉnh, thành phố có tình hình dịch HIV/AIDS cao như: Thành phố Hồ Chí Minh, Cần Thơ, Hải Phòng, Thái Nguyên, Đồng Nai, Bình Dương...

Đối với Ngành y tế và Liên đoàn lao động các tỉnh/thành phố, đặc biệt ở các tỉnh/thành phố tập trung nhiều khu công nghiệp: cần có kế hoạch phối hợp triển khai các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS từ các hoạt động truyền thông và cung cấp dịch vụ dự phòng và xét nghiệm HIV cho công nhân, lao động nhằm bảo vệ sức khỏe và an toàn cho lực lượng lao động trước tác động của HIV/AIDS. Tăng cường các hoạt động truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS trên các kênh thông tin, truyền thông của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và các doanh nghiệp, tập trung vào một số nội dung: hiểu biết về HIV/AIDS và các biện pháp phòng tránh; tiếp cận và sử dụng các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS; giảm kỳ thị và phân biệt đối xử đối với người nhiễm HIV... Tổ chức phân phát ấn phẩm truyền thông, các hội thảo, sự kiện và các hình thức truyền thông phù hợp khác về phòng, chống HIV/AIDS tại các công ty thuộc các khu công nghiệp có nhiều nam công nhân của một số tỉnh trọng điểm về HIV/AIDS, đặc biệt ở các khu công nghiệp lớn.

¹⁰Kết quả điều tra mục tiêu phát triển bền vững về trẻ em và phụ nữ Việt Nam năm 2020-2021.

Trong những năm qua, các tổ chức cộng đồng (gồm các thành viên thuộc mạng lưới, cộng đồng người nhiễm HIV, người có hành vi nguy cơ cao lây nhiễm HIV đã tự nguyện hợp lực với nhau thành các nhóm) đã tích cực và sáng tạo tổ chức các hoạt động truyền thông phòng, chống HIV/AIDS, triển khai các hoạt động can thiệp giảm tác hại, cung cấp các dịch vụ xét nghiệm không chuyên, cung cấp sinh phẩm tự xét nghiệm HIV, chuyển gửi người có hành vi nguy cơ cao đến cơ sở y tế nhận các dịch vụ HIV/AIDS như làm xét nghiệm khẳng định HIV, điều trị ARV, điều trị methadone, điều trị PREP. Các tổ chức cộng đồng có đã đóng góp phát hiện mới hơn 50% số người nhiễm HIV, giới thiệu phần lớn khách hàng nguy cơ cao tham gia điều trị dự phòng PREP, hỗ trợ chuyển gửi người nhiễm HIV đi điều trị sớm ARV và đặc biệt hỗ trợ tuân thủ điều trị tốt, cầu nối cơ bản giữa nhân viên y tế và bệnh nhân, đóng góp vào việc giảm kỳ thị phân biệt đối xử đối với người nhiễm HIV.

Các cơ sở y tế triển khai các hoạt động cung cấp dịch vụ dự phòng và điều trị HIV/AIDS đều có liên kết với các tổ chức cộng đồng, các doanh nghiệp xã hội, y tế tư nhân trong việc tiếp cận quần thể đích. Vai trò của đội ngũ này như cánh tay nối dài của các cơ sở y tế đặc biệt hiệu quả khi dịch HIV/AIDS tại Việt Nam đang tập trung chủ yếu ở các nhóm có hành vi nguy cơ như nhóm nam quan hệ tình dục đồng giới, nghiện chích ma túy và mại dâm.

Phụ lục 2
KHẨU HIỆU CỦA THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA
PHÒNG, CHỐNG AIDS NĂM 2023

1. Cộng đồng sáng tạo - Quyết tâm chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030!
 2. Tuổi trẻ sáng tạo - hành động vì một Việt Nam không còn AIDS!
 3. Tuổi trẻ chung vai, vì ngày mai không còn HIV/AIDS!
 4. Xét nghiệm là cách duy nhất để biết tình trạng nhiễm HIV của bạn!
 5. Xét nghiệm HIV sớm là để bảo vệ chính mình và người thân!
 6. Tuân thủ điều trị ARV để đạt được K=K!
 7. Người có hành vi nguy cơ cao nên xét nghiệm HIV định kỳ 6 tháng 1 lần.
 8. Điều trị ARV sớm giúp khỏe mạnh và giảm lây nhiễm HIV!
 9. Tham gia bảo hiểm y tế là cách tốt nhất để người nhiễm HIV được điều trị HIV/AIDS liên tục suốt đời!
 10. Phụ nữ mang thai cần xét nghiệm HIV để dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con!
 11. Hãy sử dụng bao cao su để bảo vệ cho bạn và người thân!
 12. Dùng riêng bơm kim tiêm sạch giúp phòng lây nhiễm HIV!
 13. Dự phòng và điều trị HIV/AIDS – Không để ai bỏ lại phía sau!
 14. PrEP giúp bạn dự phòng lây nhiễm HIV!
 15. Không kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS!
 16. Nhiệt liệt hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12/2023!
 17. Nhiệt liệt hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2023!
-

